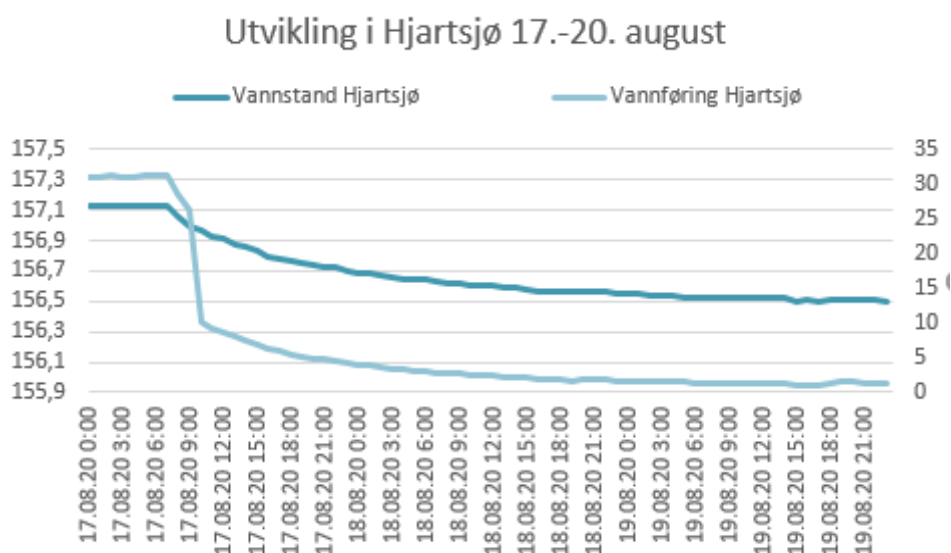
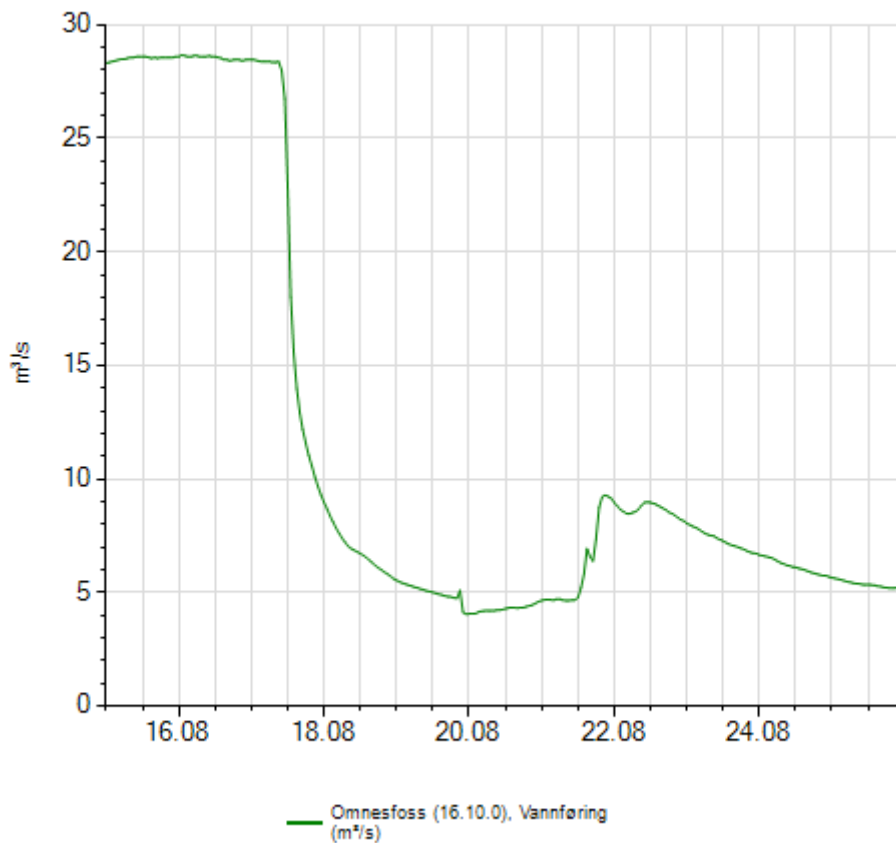

Figur 1 Vassføring Sønnlandsåi fra 2010 til nå

Figur 2 Utvikling vannstand Hjartsjø 17.-20. august 2020

Venstre akse på Figur 2 viser vannstand i Hjartsjø i moh. Høyre akse viser vannføringen ut fra Hjartsjø i m³/s.

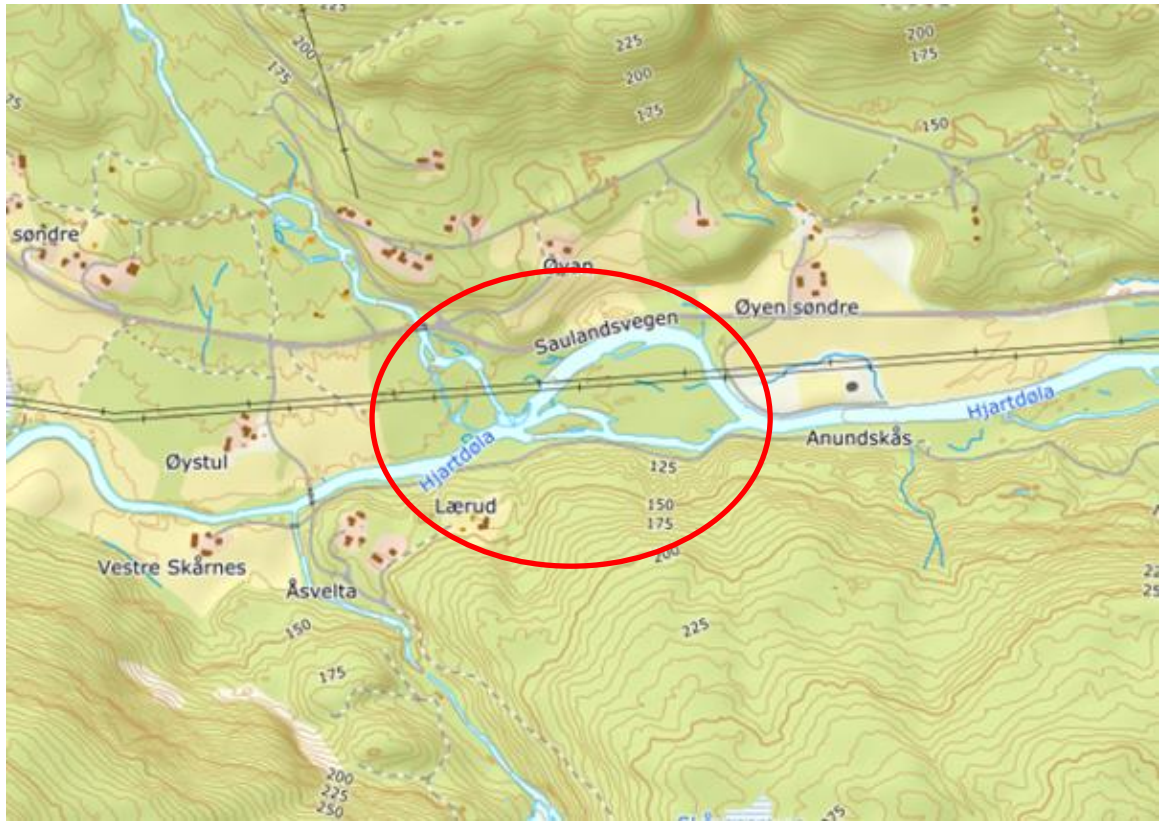
Figur 3 Vassføring i Omnesfossen i perioden 15.- 20. august 2020

Endringer i vannfordeling mellom elveløpene ved Øyan

Litt nord på Øyan deler Hjartdøla seg i tre elveløp, hvorav ett elveløp følger langs E134 på nordsiden av øya ved Øyan og to elveløp samles på sørsiden av øya. Oppstrøms øya har det ved flommer bygd seg opp mye sand, grus og kvist, slik at mer av vassføringen ledes mot det sørlige elveløpet. I perioder med lav vassføring vil det nordre elveløpet (nærmest E134) fremstå som delvis tørrlagt over en strekning på 800-900 meter.

I 2017 gikk det et ras i elva Skorva, ovenfor E134. Etter Skageraks vurdering, har masser fra dette raset bidratt til å tette elveløpet nærmest E-134. Tidligere har fordelingen av vannføringen mellom hovedelv på dette strekket og den tørrlagte strekningen anslagsvis ligget fra 70/30 til 50/50.

Skagerak tok snarlig kontakt med Notodden JFF for en beskrivelse av situasjonen. Vi er kjent med at Notodden JFF fulgte opp saken med befaring, og ikke registrerte strandet fisk eller elvemusling på den aktuelle strekningen. Dette samsvarer godt med Skageraks egne observasjoner av området.

Figur 4 Kartutsnitt over det aktuelle området

Figur 5 Foto tatt 19.8.2020, dammen ved Hjørtjø

Figur 6 Foto tatt 11.9.2020, ved samløpet Skorva-Hjartdøla, tatt oppstrøms

Figur 7 Foto tatt 19.8.2020, nedstrøms Omnesfossen

Skageraks vurdering

Vassføringen i Hjartdøla var i uke 34 godt over kravene til minstevassføring, både gjeldende krav og kravene foreslått i NVEs innstilling i vilkårsrevisjonssaken datert 22.02.2019. I NVEs innstilling er det foreslått et minstevassføringskrav om sommeren på 1,0 m³/s ut fra Hjartsjø. Vi har allerede startet arbeidet med å innføre en praktisering av minstevassføringen i Hjartdøla i tråd med NVEs innstilling. Denne praksisen ble overholdt med god margin i uke 34.

Vannfordelingen mellom de tre løpene i Hjartdøla nedstrøms samløpet ved Skorva har endret seg de senere årene og spesielt etter høstflommen 2017. Veien opp i Skorvedalen raste da ut i 30 meters lengde på oversiden av E134. Disse rasmassene ligger i området mellom E134 og Hjartdøla, og beveger seg nedover ved flommer. Vi forventer derfor at vannfordelingen gradvis også vil endres også ved kommende flomsituasjoner, slik at enda mer av vannet kan forventes å gå i det sørlige løpet, med noe økning i det midtre løpet, og en stadig mindre andel i nordre elveløp nærmest E134. Dette er naturlige prosesser, og ifølge grunneier er det østre løpet (det som sees fra E134) et resultat av et flomgjennombrudd på dyrka mark i juni 1927.

Skagerak Kraft vil bemerke at vassføringen i Hjartdøla og Heddøla i uke 34 ikke var spesielt lav og helt normal for årstiden. Bekymringsmeldingene om lav vassføring må slik vi forstår det være forårsaket av endringen av vannfordeling mellom ulike elveløp ved passering av Øyan.

Skagerak konstaterer imidlertid at tilsigene i lokalfeltene var noe lavere enn vi antok da Hjartdøla ble stanset for revisjon og at reduksjonen i vassføring i Hjartdøla ned mot samløpet med Skogså og Mjella ble noe raskere enn ønskelig.

Skagerak har det siste året sett på hvordan en kan dempe raske «dropp» i vassføringen forårsaka av driften av Hjartdøla kraftverk. Slike dropp kan oppstå enkelte år når det er lite tilsig i øvrige tilsigsfelt til Hjartdøla. Vi har startet et arbeid med å se på hvordan vi bl.a. kan bli bedre til å indentifisere/overvåke når øvrige tilsigsfelt har så lav vassføring at en ikke har god naturlig dempning i systemet. Erfaringen fra revisjonsstoppen i uke 34 vil bli benyttet i dette arbeidet, ikke minste med tanke på å bli flinkere til å indentifisere perioder hvor man risikerer raske dropp i vassføringen.

Med vennlig hilsen

Bjarte Guddal
Fagansvarlig konsesjoner og ytre miljø

Åshild Stokke
Avdelingsleder Fysisk Krafthandel

Dokumentet er elektronisk signert

Kopi til: Trond Ingebrigtsen, grunneier
Notodden JFF
NVE - Regionkontoret